

ОСВІТНІЙ ОМБУДСМЕН

СДРПОУ 43200222, Львівська площа, 14 А, Київ, 04053, Україна. Тел: +380 95 143-87-26. E-mail: info@eo.gov.ua, www.eo.gov.ua

Вих. № 25/0365-05 від 03.02.2025

Органи управління освітою
Заклади освіти

**Про набрання чинності Закону України
“Про внесення змін до деяких законів
України щодо запобігання насильству та
унеможливлення жорстокого поводження з дітьми”**

Інформую та звертаю увагу органів управління освітою та керівників закладів освіти, що 06.10.2024 року набрав чинності Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми”, яким були внесені зміни до Законів України “Про охорону дитинства”, “Про освіту” та інших законів.

Відповідно до внесених змін, зокрема змін до частини другої статті 25 Закону України “Про освіту” до обов'язків засновника закладу освіти або уповноваженого ним органу (особи) належить:

- розгляд усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) учасників освітнього процесу, інших осіб про невжиття заходів щодо запобігання і протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти та прийняття рішення за результатами їх розгляду;

- розгляд у разі вчинення керівником закладу освіти жорстокого поводження з дитиною усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) про випадки жорстокого поводження з дитиною в закладі освіти протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак жорстокого поводження з дитиною невідкладне повідомлення про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмове повідомлення уповноваженого підрозділу Національної поліції України та служби у справах дітей;

- взяття заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, а також свідком або постраждали від насильства або жорстокого

Дніпропетровська обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки

Вх № 655/0/210-25 від 04.02.2025

поводження.

А до обов'язків керівників закладів освіти, відповідно до змін до частини третьої статті 26 Закону України "Про освіту", належить:

- затвердження положення про запобігання і протидію насильству та жорсткому поведженню з дітьми в закладі освіти з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поведження з дітьми та Порядку реагування на випадки насильства та жорсткого поведження з дітьми, затверджених Кабінетом Міністрів України, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснює контроль за його виконанням;

- розгляд усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорсткого поведження з дитиною в закладі освіти протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорсткого поведження невідкладно повідомляє про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей;

- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поведження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорсткого поведження, відповідної програми для таких осіб.

Звертаю увагу, що булінг є насильством над дитиною та формою жорсткого поведження з дитиною. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорсткого поведження з дітьми" розширює поняття жорсткого поведження з дитиною, включаючи поняття булінгу, а саме:

- Булінг (цькування) - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків (стаття 1 Закону України "Про охорону дитинства").

- Жорстоке поведження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, насильства за ознакою статі, булінгу (цькування), мобінгу (цькування), а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або

одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини (стаття 1 Закону України “Про охорону дитинства”).

Тому звертаю увагу, що у випадку надходження усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, зокрема булінгу, до засновника закладу освіти, уповноваженого ним органу (особи) та/або до керівника закладу освіти є обов'язковим письмове повідомлення ними уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України та служби у справах дітей.

Хочу наголосити на тому, що вищезгадані вимоги застосовуються до всіх закладів освіти, які здійснюють освітню діяльність на різних рівнях освіти, де навчаються чи перебувають діти, незалежно від організаційно-правового статусу та форми власності.

Також звернулася з відповідним листом до Національної поліції України щодо надання роз'яснень про порядок повідомлення керівником закладу загальної середньої освіти про насильство та жорстоке поводження з дитиною, якщо в закладі загальної середньої освіти працює поліцейський служби освітньої безпеки. У листі-відповіді № 60-2025 від 01.01.2025 Національна поліція України роз'яснила, що “з метою належної реєстрації повідомлення про насильство або жорстоке поводження з дитиною, організації ефективного реагування на такі випадки письмове повідомлення за підписом керівника закладу освіти необхідно скеровувати до територіального (відокремленого) підрозділу поліції (районного управління (відділу) поліції) за місцем розташування закладу освіти незалежно від того, чи закріплений за закладом загальної середньої освіти поліцейський служби освітньої безпеки Національної поліції України. Письмове повідомлення надсилається невідкладно з моменту встановлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною”.

Нагадую, що неповідомлення поліції про булінг несе за собою покарання. Якщо керівник закладу освіти не повідомив поліцію про випадки булінгу учасника освітнього процесу – це карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку (стаття 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Також звернулася з відповідним листом до Міністерства соціальної політики України з проханням повідомити про стан розробки зазначених у частині третій статті 26 Закону України “Про освіту” проектів Типової

програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми. У листі-відповіді № 800/0/2-25/58 від 22.01.2025 Міністерство соціальної політики України повідомило, що робота над розробленням проекту акта, яким пропонується затвердити Типову програму унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, триває.

Звертаю увагу, що після затвердження цих документів Кабінетом Міністрів України, керівники закладів освіти матимуть обов'язок розробити та затвердити Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти з урахуванням вищезгаданих актів, забезпечити його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснення контролю за його виконанням. Про прийняття документа буде повідомлено на вебсайті Кабінету Міністрів України, вебсайті освітнього омбудсмена.

Прошу довести цю інформацію до відома органів управління освітою громад та керівників закладів освіти.

**З повагою
освітній омбудсмен**

Надія Лещик